

Per Terje Haaland

Stølsveien

fra Slettå til Hålandsstødn

Stølsveien

Stølsveien fra Slettå på Håland opp Norddalen har fra begynnelsen av 1700-tallet vært hovedadkomst til beite og fjellslått for gardene Håland, Molaug og Kommedal. Denne traseén har nok også tidligere vært veien til fjells – eller veien nordover og vestover til nabobygda Espedal. I matrikkelen fra 1723 er det nevnt at alle disse tre gardene har ”..førnøden Sæter 1/2 mil fra sig liggende, tungvunden”.

I dag kjenner vi disse sætrene som *Hålandstødn*, *Molaugstødn* og *Kommedalstødn*. De to sistnevnte stølene ligger i nordvestre ende av Stølsvatnet. På Molaugstølen var støling avsluttet før år 1900. Det finnes kun små steinmurer igjen, overgrodd og skjult av einerbusker. Folk i Kommedal avsluttet på fjellet omkring 1905. Men her er en av de gamle støsløene ombygget til en enkel hytte. Hålandstølen ligger litt høyere i terrenget inn mot Mjørdalen. Her avsluttet de støling i 1920. Det gamle stølshuset står fremdeles og de to høyløene ble restaurert i 1993-94.

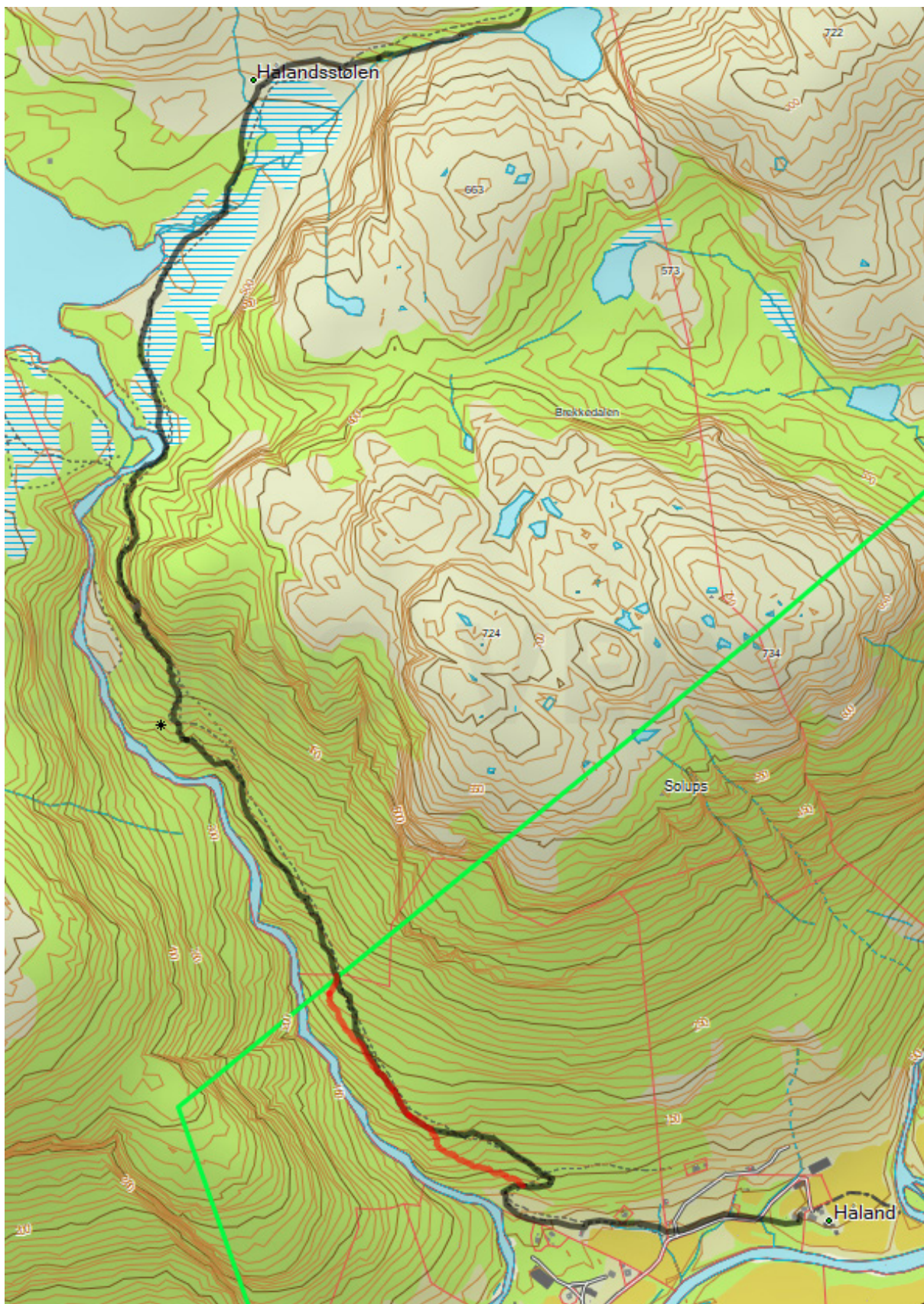
Det må nevnes at i nordvestre del av Fodnastølsvatnet ligger restene av *Fodnastødn*, noen lave murrester inne i all eineren. Ordet betyr ”den gamle stølen”. Det er vanskelig å si sikkert hva dette egentlig betyr. Kanskje ordet sikter til at her lå stølen i eldgammel tid, dvs. kanskje før Svartedauden? Dette området tilhører i dag Kommedal, så det er vel sannsynlig at denne gamle stølen tilhørte denne garden.

Dagens stølsveitrasé

Stølsveien opp Norddalen starter ved det gamle markaleet nederst på Slettå. Følger så steingarden vestover forbi Taksteidn (vekkskutt i 1950-årene) med Svartops på høyre side. Videre langs Kalvahaien og Bennarensle nesten opp til Nordalsopså. Strekingen fra Tagsteidn til Nordalsopså heter Klomrene. Fra grinda her videre østover på nedsiden av Slette-bakkjen opp til Svartops. Her svinger veien nordvestover ca 300 m til Leide og Store-steidn. Herfra videre oppover og nordover forbi Fantorå opp til Leet, like under Hedlertødne. Fortsetter så oppover til Urbekk. Videre nordover i rein gråorskog til Heltå. Strekingen fra Heltå til Streide kalles File-bakkjen. Så opp brattbakken Streide til begynnelsen av Kleivane. Midt i Streide ligger Kvilesteidn. Kleivane starter øverst i Streide og fortsetter forbi Kistå og Svinagaren til Brekkå (Brekkeløå). Stien videre går langs Vene-bakkjen forbi Klobben og et stykke oppover langs Stølsbekken. Krysser bekken og snor seg opp til Hålandsstødn. Stødn ligger på Finn-bakkjen, 507 moh. Strekingen fra Håland til stødn er ca. 3,4 km.

Stølsveien like nedenfor Leet. Kanskje noen aner at det kommer en eldre veitrasé opp fra høyre, nesten parallelt med dagens vei. Denne eldre veien går sammen med dagens stølsvei like for Leet. Foto 2011.

Kartutsnittet viser gammel og ny stølsveitrasé fra Håland til Hålandstølen.

Den svarte linjen viser nylig logget trasé opp til stødln. Som en ser sammenfaller denne ikke helt med Kartverkets stiplede stier. Den røde linjen opp til Leet viser strekningen hvor den gamle stølsveien gikk. Noen detaljer finnes på et forstørret utsnitt - se neste side. Ved Leet går eiendomsgrensen mellom bruk 2 og felles utmark for bruk 1 og 2. Her ser vi også at grensen for Frafjordbeiane lanskapsvernområde går. Kartgrunnlag fra Temakart Rogaland.

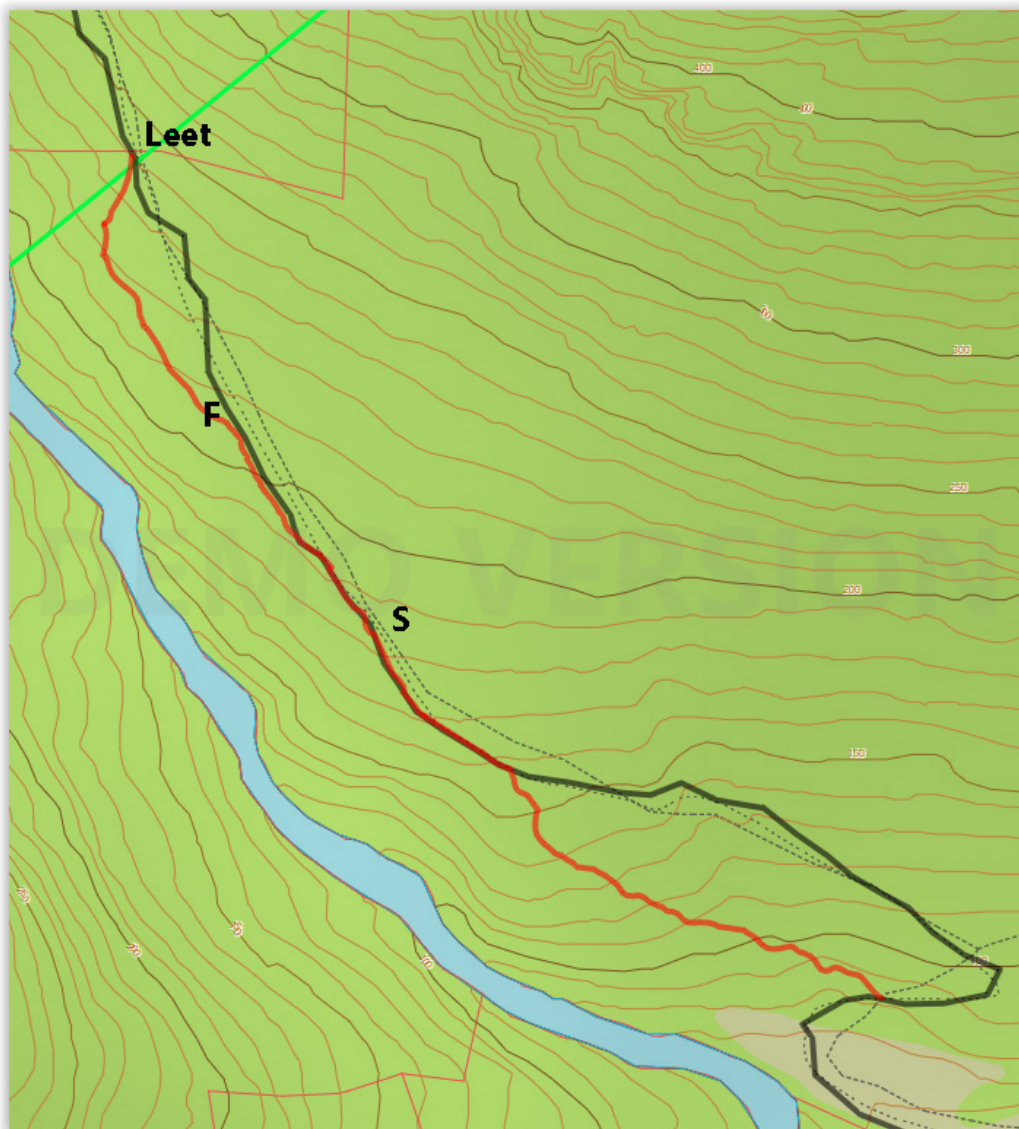
Tidligere stølsveitrasé

På slutten av 1930-tallet ble Stølsveien lagt noe om og utbedret. Som før startet veien ved marka-leet nederst på Slettå. Omtrent ved Litle tagsteidn gjorden den en liten sving inn mot Svartops før den fortsatte opp til leet ved Norddalsopså. Et veistykke på 10-15 m vest for Litle tagsteidn viser tydelig at her er ryddet for ferdsel. –

Veien videre: ca. 40 m oppover dagens trasé fra leet, dreier så mot nordvest og går skrått oppover Slette-bakkjen. Se detaljkart. Et stykke nedenfor Store-steidn møter veien – eller rettere sagt den gamle stien – dagens stølsvei. Denne strekningen er ganske lett å følge fremdeles, selv om den er noe tilgrodd. På detaljkartet er Store-steidn markert med en S. Et stykke innenfor Store-steidn går den gamle trasén videre noe lavere, men kan følges om en baner seg vei gjennom einerkratt og småtrær. Like før Fantorå (F) svinger gamleveien mere vestlig og følger en ganske tydelig oppbygd vei om lag 100 m. Her dreier den så opp bakken i nordlig retning, gjennom en liten ur og under et berg inn mot dagens stølsvei få meter nedenfor Leet.

En kan selvsagt lure på hvorfor veien tok denne 'omveien' fra Fantorå og innover. Sannsynligvis var det for å unngå et stort arbeid gjennom den ura der veien går i dag.

Den gamle stølsveien følger således dagens trasé mesteparten av strekningen til fjells, bortsett da fra den nederste delen opp til Leet.

Rød strek på dette kartutsnittet viser den gamle stølsveitrasén opp til Leet - nylig oppgått og logget.

S=Store steidn, F=Fantorå

Nødsarbeid

Vi må gå ut i fra at den gamle veien til fjells i hovedsak var en sti, delvis smal med mye stein og ujevnheter. Gjennom århundrene ble det sikkert brukt mange arbeidstimer på å forbedre den, litt etter litt. Men noen ordentlig vei var det ikke. Det var greitt for sauene og geitene, men vanskeligere for kyrne.

På 1930-tallet var det dårlige tider i Norge med økonomiske nedgangstider og stor arbeidsledighet. På mange samfunnsområder bevilget da staten ekstraordinære midler til det som ble kalt *nødsarbeid*. Bl.a. ble mange store veiprojekter satt i gang. Nå var det vel ikke så stor arbeidsledighet hverken i Frafjord eller nabobygdene. Men i kjølvannet av bevilgningene til store nødarbeidsprosjekter ble det også åpnet for tilskudd til skogsveier og seterveier. Pengene ble gitt over Landbruksdepartementets budsjett.

I 1934-35 ble det fremmet ønske om bedret adkomst både til Lystestølen, Espedalsstølen, Frafjordstølen, Giljastølen (Vatne), Byrkjedalsstølen og Hålandsstølen. Prosessen for å få tilskudd var ganske omfattende. Kommunen måtte i vedtaks form stille seg bak, og måtte i tillegg garantere for vedlikehold av veiene. Dernest var det fylkesagronomen sin tur til å uttale seg. Det ble gjort på grunnlag av en grundig befaring av hvert prosjekt og deretter utstikking av trasé. Det ble satt opp et detaljert kostnadsestimat for hver vei som så dannet grunnlaget for søknad til departementet. Nå hadde departementet bestemt at maksimalt tilskudd til stølsveier var kr. 5000, dog slik at det ikke ble gitt mer støtte enn 50 % av kostnaden. – Det var veikontoret som stakk ut veitraséene. Kravet var at stigningen ikke skulle være over 1:3 (!) og veibredden skulle være minst 1,5 m.

Som sagt – ting tok tid. Men like før jul i 1936 ble det gitt kr. 2800 i tilskudd til vei til Espedalsstølen og kr. 2300 til vei til Hålandsstølen.

Arbeidet tok til året etter og ble fullført i 1940. Arbeidet ble gjort utenom onnetidene. Både folk oppe i dalen og nede i Frafjord deltok. Strekningen opp til Urbekk ble i hovedsak laget av Peder P. Haaland, Dagfinn Haaland, Jakob Moluf, Sverre Løland og Kristen Løland. Strekningen fra Urbekk opp til Streide ble i hovedsak laget av Enok Gilja, Gustav T. Frafjord og Peder P. Frafjord (opplyst av Dagfinn Haaland i 1993). Det er vel unødvendig å nevne at dette veiarbeidet var tungt og vanskelig - og tidkrevende. Alt måtte gjøres med handemakt og med enkle redskaper som spett, spade og pikke.

Halvparten av arbeidet med stølsveien var dugnad. Med et tilskudd fra staten på kr. 2300,- sier det seg selv at timelønna ikke var stor.

Hvorfor ny stølsvei ?

Begrunnelsen for å utbedre stølsveiene var å legge til rette for enklere stølsdrift. Nå var tradisjonell stølsdrift både på Molaug, Kommedal og Håland slutt for lenge side. Men det er klart at den utbedrede stølsveien har vært til stor nytte for alle som har ærend til fjells, bl.a. for å se til sauene. På 1950-tallet hadde Kommedal ungdom på sommerbeite på vestsiden av Fodnastølsvatnet. For alle oss andre som skal til fjells er dagens stølsvei en flott turtrasé, sommer som vinter.

Kulturminne langs stølsveien

Kanskje det mest iøynefallende langs stølsveien er de mange *kydlestuene* (styvingstrær). Dette er minner etter fôrsanking gjennom flere hundre år. Omtrent hvert sjuende år kunne bøndene kutte toppene av trærne, og lauvet og barken ble fraktet hjem til husdyra. I Norddalen er det anslagsvis 60 gamle styvingstrær, noen er godt synlige fra stølsveien. Varmekjære lauvtrær som ask, alm, selje og lind var særlig viktige. Lind var også ettertraktet siden barken har lange, hvite fibre. Etter noen uker i vann kan disse fibrene løsnes fra kvisten, tørkes og brukes til å lage såkalt bastatau. Den blinde Bjødna-Tore tvinnet mye bastatau.

Hvis en følger den gamle stølsveien opp mot Store-steidn, vil en på nedsiden av traséen se restene av en ca. 100 m lang *steingard* på kanten ned mot Nordalsånå. Området har fine beiteflater.

Sannsynligvis ble denne steingarden satt opp for å hindre at kyr og ungdyr ikke skulle falle utfor og slå seg i hjel, enten på ordinært beite eller på vei til fjells.

Det finnes fem *utløer* eller rester etter utløer langs stølsveien, men ikke alle er direkte synlige fra veien. Løene er: Lyngeropstødne, Hedlertødne, ved Heltå, Streide og på Brekkå. De to siste ble restaurert i 1993 og ligger like ved stien. Dette er også minner etter slått og fôrsanking i Norddalen i tidligere tider.

Langs stølsveien treffer en ujevne mellomrom på noen rustne *jernbolter* i stein festet med sement. Dette er minner etter en oppmåling (nivellering) gjort like før siste verdenskrig med tanke på kraftutbygging. Det kan være vanskelig å finne alle jernboltene, men jeg vil tro at det kan være omtrent 20 i tallet.

Ved Urbekk ser en tydelig restene etter en *drikkedam* for husdyr. Like til høyre for veien er plassert noen større steiner på tvers slik at det samlet seg vann her selv om bekken var liten. Godt med vann var viktig enten dyra skulle til fjells eller beitet i liene.

I det svarte berget omkring 50 m innenfor Urbekk, er det hogd inn årstallet 1940. Det var Dagfinn Haaland som hogde inn disse tallene som en avslutning på arbeidet med stølsveien. Tallene gror lett til med lav og mose og må reingjøres år om annet. Litt rødmaling gjør det nå enklere å se tallene.

På det høyeste punktet i Kleivane like ved stien ligger *Kistå*, en stor, avlang steinblokk som lett kan minne om en gravkiste. Det er usikkert om dette er et gammelt navn. I de siste tiårene har skikken vært at en på opptur plukker med seg noen blomster og legger oppå steinen - med toppen vendt mot fjellet. På nedtur snur en så blomstene slik at toppen vender nedover mot dalen.

I området mellom Store-steidn og Hedlertødne treffer en på korte lengder av rusten *firetråd* (løypestreng). Dette er et fysisk minne om vedhogsten i Hedlertødne midt på 1950-tallet. Veden ble først firt ned på Leide, så på ny firetråd over Norddalsåna til Tødne på Molaugsiden. Herfra på en tredje firetråd ned til daværende verkstedbygninger på Molaug. Her ble veden sagt opp og kløyvd.

Fantorå kan vanskelig kalles et kulturminne i seg selv. Men historien vil ha det til at denne eldgamle svartora har fått navnet sitt fordi en fant (omstreifer) ble observert sovende her en gang på 1800-tallet.

Ikke så langt fra utløpet til Stølsbekken i Stølsvatnet finnes *gangsteiner* tvers over bekken. Kanskje dette er et minne om en tidligere stitrasé det siste stykke opp til Hålandsstødln. Eller kanskje det er en bekketryssing som gjeterne brukte når buskåpen skulle hjem til stødln? Området ved utløpet av Stølsbekken kalles Såme (med trykk på første stavelse). Her måtte kyrne vasse/svømme over for å komme på stølssiden av bekken.-

Få meter nord for Urbekk ble det i 2010 avduket en *minneplakett* i bronse ved 200-årsjubileet for Bjødna-Tores fødsel. Minneplata står her med direkte utsikt til Gule hedleren, stedet der Tore ble overfalt av bjørnen i 1850.

Viktige kilder

Forsand kommune: møtebøker formannskap/herredstyre 1930-1940, kopibøker og saksarkiv i samme periode. Interkommunalt arkiv Rogaland.

Statens vegvesen/Rogaland veikontor: journal og kopibøker/saksarkiv bygdeveier 1930-1940. Statsarkivet.

Arbo Høeg, Ove: Planter og tradisjon. Universitetsforlaget 1975.

Stavanger Aftenblad historisk arkiv

Samtaler med Sverre Løland og Dagfinn Haaland

Alle foto er tatt av Per Terje Haaland

Da arbeidet med utbedring og omlegging av stolsveien gikk mot slutten våren 1940, bogg Dagfinn Haaland inn dette årstallet som et minne over arbeidet som nå var ferdig. Tallene står i en loddrett bergvegg like innenfor Urbekke. Foto 2016.

Strekningen mellom Tag-steidn og Norddalsopså heter Klomrene. På bilder her ser vi Kalvabaien på venstre side, avgrenset mot stien av en enkel steingard. I bakgrunner hytta til Terje Thorsen. Lenger bak til høyre sees et bratt berg - Bennarensle. Den gamle husmannsplassen på Slettå lå nede til venstre utenfor bildet. Foto 2018.

Gammel stølsveitrasé i Slette-bakkjen, like ovenfor leet ved Norddalsopså. Veien er her oppbygd med steinrekker på ned-siden. Her er den gamle stitraséen helt tydelig. Mange steder er traséen utrast eller utydlig fordi stein har veltet ned. Andre steder har bekker gravd. Enkelte steder får en inntrykk av at fjellveien for i tida var en blanding av 'vei' og en smal sti mellom steinblokker. Foto 2016.

Gamleveien et stykke nedenfor Leet. En veipassasje er ryddet gjennom ura. Foto 2016.

Gamle stolsveien fra Fantorå og innover. Foto 2016.

Stolsveien mellom Urbekke og Heltå. Her vokser myr gråor. Jakob Moluf og Dagfinn Haaland bogde or til knott her i krigen. Foto 2011.

Stolsveien mellom Heltå og Streide. Veimuren er her omkring 1,5 m høy. Foto 2011.

Stolsveien i Kleivane med Kistå. Foto 2011.

Det finnes omkring 20 slike jernbolter i stolsveien. Minner om forberedelse til kraftutbygging. Foto 2011.

Styva alm ved stolsveien rett innfor Heltå. Foto 2016.

Dette almetreet ble styva for siste gang omkring 1930. Det samme gjelder de øvrige styvingstrærne i Nirddalen (ask, lind og selje). Alm var svært ettertraktet til mange formål. Hele treet kunne brukes til noe. Almeski var kjent for å være svært glatte. Barken ble ofte brukt som melerstatning til brødbaking. Til dyrefôr ble både bark, kvist og lauv bruklt. - Dyra likte svært godt oppmalt almebark utbanda i vann. Almetrærne var verdifulle, og ved deling av gardsbruk var det vanlig at hvert av de nye brukene fikk like mange almetrær.

Denne linda vokser på oversiden av stølsveien like ovenfor Svartops. Den er mange hundre år gammel - legg merke til styvingsknortene. Dette treet ble tradisjonelt styva siste gang i 1931, fastslått etter nystyving høsten 1992. Dette bildet er tatt i mars 1994. Skal en dømme etter antallet lindetrær i lia, var dette et svært viktig tre for våre forfedre. Det ble først og fremst brukt til å lage bastatau av barkfibrene. Helt fram til omkring 1950 ble tradisjonen med å laga bastatau holdt ved like enkelte steder på Vestlandet. - I nødsår kunne også lindebarken brukes som melerstatning. Enkelte steder ble lind fortrukket som emne til tresko fordi treet er ganske mykt. Av den grunn er lind også mye brukt til dreiging og treskjæring. Sauene liker kvist og lauv av lind, men var neppe det beste de visste.

Dette er restene av en ca. 100 m lang steingard nedenfor Leide. Steingarden stenger mot brattbenget ned mot Nordalsånå. Sau og geit greier seg godt her - verre for kyr og ungdyr. Foto 2020.

Minneplata for Bjødna-Tore ved Urbekk i Norddalen. Den er laget i massiv bronse og satt opp av foreningen Bjødna-Tores Venner.

Nokså langt nede i Stølsbekken finner en disse gangsteinene, delvis nedrast nå. Det er usikkert hvem som laget dem og når de ble laget. Såvidt jeg vet har de ikke vært i bruk de siste 60 år. Kryssing av bekken her tilsier en litt annen trasé fra Stora-myra opp til Hålandsstodln. Kanskje ble den laget for at gjeterne som skulle drive kyrne hjem til stolen mot kveld skulle kunne følge buskåpen uten å måtte vasse? Kyrne gikk eller svømte over ved utløpet av bekken. Stedet her heter Sæme - med trykk på første stavelse. Foto 1997.

R. F. Jnr. 235 105
34 35

R. T. F. nr.
J. nr. 263 1934

Hon Fylkesagronom A. Norheim.

Rogaland veikontor
14 DEC. 1934
J. nr. 2218

Undersignede opstiller på Øvre Espedal
sikkert sig hermed å anmode fylkesagronomen
om å komme inn til Espedal og foreta
opmåling og kartleggning av Stølsveien
Espedal - Espedalsstølen.

Espedal ligger 13 gårdstrug lenger
santligvis har rett til Stølsdrift på Espedal
stølen.

Stølsveiens lengde er ca. 2,5 km.
Vi håper å høre fra Dem med
det første.

Espedal, den 3. desember 1934.

J. F. Espedal	Mikkel Espedal
Peter Fossumen	Peter S. Espedal
Magnus F. Espedal	Christoffer Halvåra
Andreas Espedal	Samulius Espedal
Osmund S. Espedal	Peter Jørgen Espedal
Karl Halvå	Tulluf Holte

Oversendes hr. fylkesagronom Norheim idet jeg paa det beste
vil anbefale at ønsket Stølsvei blir undersøkt. Videre vil jeg hr.
fylkesagronom foreslæ, at naar De kommer indover her, om De ikke da
samtidig kunne undersøke om muligheten av bidrag til lignende veier
paa Gilje og Håland.

Kopi av anmodning fra bondene i Øvre Espedal om at fylkesagronom Norheim kommer til bygda for å vurdere mulighetene for bedre støsvei til Øvre Espedalsstølene. Tilsvarende anmodninger ble sendt bl.a. sendt fra bondene i Frafjord, men disse dokumentene er forsvunnet.

Det ser ut som om brevet er sendt via Forsand kommune. Nederst på brevarket er det en påtegning fra ordføreren i Forsand, Torgeir Espedal, der han klart anbefaler at behovet for støsveier blir undersøkt. Han bemerker også at fylkesagronomen bør se på lignende veiprosjekter på Gilja og på Håland.

Mange krav um stølsvegar i Forsand.

Veg til Lysestølane, til skilauparstølane i Espedalen, til den nedlagde Vatnegarden og til Noddalen i Frafjord.

Eit medlem av Forsand heradstyre fortel i ein samtale med Aftenbladet at det no er kome svært i skotet med stølsvegar i Forsand. I alt fire slike er no på tale. Det er i Lyse, Øvre Espedal, Frafjord og Gilja. Stølsvegen i Lyse, som Aftenbladet har skrivne um, skal ha mest von um å vinne fram no i fyrste umgang.

Ein Espedalsmann fortel at stølsvegen deira er 2 km. lang. Stølen ligg på sørside av heimebøen, oppå fjellet. Der er i alt 12 stølshus som er haldne godt i stand, og dertil er det mange høyløer. Um stølen det siste ikkje har vore brukt til mjølkefe, so har han heile tida vorte nytta til beite og slått. Dei siste åra er nokre stølshus sette i betre stand og har vore burtleigde til påsketuristar. I år ventar dei stort innrykk av byfolk i påskehelga. Etter eit lausleg overslag skulde vegen kome på 6000 kroner, derav 3000 kroner i tilskot av staten.

I Frafjord er det ikkje å tenkje på veg til stølen, som ligg på nordre fjellet ved botnen av fjorden. Men uppe ved Molaug er det både

slått i Norddalen og stølsbruk lenge uppe. Det er vel der det kunde verte tale um veg. Den vilde kome vel med for mykje av bygdefolket.

Finaste lende for ein stølsveg i heile heradet er på Gilja. Nordre Giljastølen eller Vatne ligg ei halv mils veg oppå fjellet. Vatne er gamal gard. Det har budd folk der frå utgamle tider til for vel 100 år sidan. Gamle Nils Frafjord fortalde at når Frafjordfolket var i gjestebod på Vatne, brukte dei ostar til sæte.

Vatne er ein uvanleg ven støl med fine bøar, som lett kan dyrkast upp. Like ved ligg og Kvidalandsstølen, som og vil få same nytte av vegen. Langs store luter av anlegget er det fin skog, både lauvskog og barskog. Og innover fjellet er svære og gilde beitevidder. Det vert fortalt at vegingeniøren hadde god tru på at det her laut kome ein veg, som kanskje kunde verte køyrande med hjul. For den arbeidsungdomen der inne vilde eit slikt veganlegg verte til god hjelp.

I Stavanger Aftenblad 28. mars 1935 refereres behandling av stølsveg-saken i Forsand herredstyre.

I september 1935 leser vi i referat fra Forsand herredstyre: "Den 4. mai 1934 vedtok Forsand herredstyre å søke om statsbidrag til oparbeidelse av 6 stølsveier i herredet. Landbruksdep. har sendt søknaden tilbake med påtegning om at herredstyret må sende en ny søknad om statsbidrag og om at herredet tar på sig eftersyn med vedlikeholdet. - Fra opsitterne som er interessert i vei til Espedalsstølen, Frafjordstølen, Haalandsstølen og Byrkjedalsstølen, foreligger erklæring om at de påtar sig vedlikeholdet, der var vedlagt søknaden. For Lysestølsveien er det 3 av grunneierne som ikke har underskrevet erklæringen; men for veien til Giljestølen mener fylkesagronom Norheim at denne bør bygges som bureisingsvei. Fra opsitterne på Gilje foreligger ingen erklæring om oparbeidelsen og vedlikeholdet.

Enstemmig vedtak:

Forsand herred søker herved om at det må bli gitt statsbidrag til oparbeidelse av vei til Espedalsstølen, Frafjordstølen, Haalandsstølen, Byrkjedalsstølen og vei til Lysestølen. Herredet påtar sig det nødvendige tilsyn med vedlikeholdet av overnevnte veier."

Statsløyvinga til bureising og jorddyrking.

For budgettåret 1935—36 løyvde Stortinget 12,875,000 kroner til bureising og jorddyrking, til husevøle på småbruk og til gjødseluppsamling. Umlag halvparten av denne sumen var kriseløyving. I samsvar med forelegget frå Landbruksdepartementet tilrår landbruksnemnda i Stortinget at det for 1936—37 vert løyvt 12,2 millionar kroner, bytt soleis: Statens bureisingsverksemd 250,000, Ny Jord og andre bureisingslag 1,050,000, renter av bureisingslån 700,000, tilskot til uthus på nye bruk 1,700,000, tilskot til våningshus 550,000, beinveges tilskot til jorddyrking 7,850,000, kontroll med dyrkingsarbeidet 100,000 kroner. Av dei 12,2 millionar er 4½ million kriseløyving. Hertil kjem: utgifter med jordstyre o. a. 260,000 tilskot til bureisingsvegar 450,000, til gjødseluppsamling 700,000, til husevøle på småbruk 500,000 kr.

Nemnda er samd med departementet i det, at bureisingsarbeidet på dei store viddene har so stort verd, at det kunde vere grunn til å auke løyvinga til Ny Jord (som får 300,000 kroner). Men selskapet kan venteleg få hjelp av arbeidsledig ungdom; kostnaden med det skal i tilfelle gå av serskild krisemiddel. Nemnda bed på nytt departementet skaffe opplysningar um korleis bureisarane greier seg når dei 7 avdrags- og rentefrie åra er slutt.

Det skal skjerpast inn at ingen må snauhogge skogstykke i strid med vernskoglova og so selje dei til bureisarar.

Stortinget vedtok ifjor at det vanlege dyrkingstilskot skulde vere 30 pst. i Nord-Noreg og 25 pst. elles i landet. Bureisarar får 45 pst., dertil eit tillegg på 20 pst. av dyrkingstilskotet til kunstgjødsel. Same reglane skal gjelde i komande budgettår.

Til bureisingsvegar og stølsvegar vart det for 1934-35 alt i alt ytt 900,000 kroner, ifjor 345,000 kroner. For komande budgettår er det oppført 450,000 kroner. Nemnda går med på at departementet i tillegg til denne sumen kan love 250,000 kroner i tilskot til bureisingsvegar, — det tek jamnast meir enn eitt år før vegane blir ferdige. Etter dei reglane som no gjeld, er høgste tilskotet til bureisingsvegar 15,000 kroner og til stølsvegar 5000 kroner. Departementet og nemnda foreslår at ein i serskilde høve skal kunne gi meir enn 5000 kroner til stølsvegar, men aldri meir enn halvparten av kostnadsoverslaget. Nemnda peikar på at det må vere tilsyn med at vegane vert haldne vedlike.

I referatsak fra Forsand herredstyre 19. desember 1936 går det fram at Landbruksdepartementet har bevilget kr. 2800,- til stølsvei til Espedalsstølen, og kr. 2300,- til vei til Håland- Kommedal- og Molaugstølene.

S. R. Jno. ~~111~~
39

Hed
ordfører T. J. Fossum
Forsand.

Endes no regning på den
tidige del av stolsvegen, og bes deg
avvisa den og senda den vidare
til Norkem.

Håland 17/4-39. Veddsamt
ordfører Haaland

Kopi av anmodning til Forsand kommune om utbetaling av den tredje delen (nest siste) av stolsveiprojektet opp Norddalen.

Søndagstur til Hålandstolen omkring 1930. Vi ser at stolsbuset fremdeles har tre dører. Den nedre stolsloa ser ut til å trengje vedlikehold.

Personer fra venstre: Borgny J. Fraffjord, Torvald Haaland, Gerda Fraffjord (?), Nils J. Fraffjord, Signy Haaland, Berta T. Haaland, Tore T. Haaland, Bertha Thorsen (?), Peder P. Haaland.